

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11 pól
do 3-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy,
w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa niszczona ryczałtem.

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5-13-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Walki uliczne we Francji w Paryżu i na prowincji atakowano prawicowców

SZAŻRA.

Dzień wczorajszy znowu zapisał się szeregiem zaburzeń we Francji. W Lorient odczyt przewoźniczego „Croix de feu” plk. de la Rocque, wywołał manifestację ze strony miejscowych komunistów i socjalistów. Policja usiłowała wyprowadzić manifestantów z okolic gmachu, gdzie odbywało się zebranie. Dokonano szarży kawalerzyjskiej, w czasie której wiele osób odniosło rany. Tłum obrzucał kawalerzystów kamieniami.

Do poważniejszych rozruchów doszło również w innym punkcie miasta; na bulwarze Jauresa, gdzie tłum przez chwilę był panem sytuacji. Wezwana straż ogniowa przystąpiła do rozpraszania tłumu przy pomocy siłówek. Manifestanci jednak poprzeczali węże gumowe. Na miejsce przybyły posiłki żandarmerji i policji, które dokonały ponownej szarży. Wielu rannych przewieziono do szpitala. W końcu manifestantom udało się przedostać do kina, w którym odbywał się odczyt plk. de la Rocque. Sala kina została poważnie uszkodzona.

Walki uliczne trwały do późnej nocy. Liczba rannych wynosi około 100 osób. Powyrywano i niszczone m. in. ławki na bulwarach i ogrodzenia drzew. Dokonano około 150 aresztowań.

KAMIEŃ DO POLICJI.

Również w miejscowości Anzin doszło do manifestacji ulicznych z okazji 200-letniej rocznicy odkrycia złóż węglowych. Tłum zgromadził się przed teatrem i zaatakował organizatorów widowiska, pod pozorem, że nadali oni urzeczności charakter polityczny. Interweniująca policja

obrzuciła kamieniami i krzesłami, zabranymi z werand kawiarnianych. Dopiero około północy nastąpił spokój. Policja dokonała kilkunastu aresztowań. (PAT).

W Lyonie doszło do gwałtownych starć pomiędzy faszystami i członkami organizacji lewicowych. Faszysti wtargnęli do gmachu dziennika „La Fleche”, celem skonfiskowania leżących tam ulotek propagandowych. W czasie starcia

kilkanaście osób dniosło rany.

W St. Germain, w okolicy Paryża, doszło do krwawej bitki pomiędzy rojalistami i komunistami. Na bulwarze Diderot wywiązała się bitka pomiędzy członkami organizacji młodzieży patriotycznej oraz socjalistami. W czasie tego starcia 27 osób zostało rannych. (ATE)

Wiceprzewodniczący Senatu potępia pobłażanie Niemcom

Wiceprzewodniczący senatu, gen. Bourgeois, wygłosił wczoraj w Verdun z okazji uroczystości ku czci gen. Foch'a przemówienie, w czasie którego użył ostrych słów pod adresem Rzeszy niemieckiej. Gen. Bourgeois wyraził ubolewanie z powodu karygodnie pobłażliwego stanowiska aliantów w r. 1918, co się przyczyniło do utraty istotnych owoców zwycięstwa. Francja popełniła ponadto błąd, że przed rokiem 1935 wycofała się z Moguncji, gdyż nie znajdo-

wałaby się obecnie w obliczu Niemiec zahipnotyzowanych mistyką odwetu oraz w obliczu groźnej pod względem ilościowym i jakościowym armji niemieckiej.

Niemcy są bowiem obecnie zdolne — jak oświadczył gen. Bourgeois — do zmobilizowania w przeciągu 24 godzin 50 dywizji całkowicie wyekwipowanych i uzbrojonych. Po upływie kilkunastu dni Niemcy potrafią wprowadzić w akcję dalsze 60 dywizji. (ATE).

W niemieckich obozach koncentracyjnych

„Berliner Tageblatt” donosi o aresztowaniu w Augsburgu kandydaci niemieckiego Abirnera.

Aresztowanie nastąpiło z polecenia

kierownika politycznego partji hitlerowskiej, ponieważ kandydacja czyniła jednemu z uczniów wymówki, że udziela się zbyt wiele ruchom narodowo-socjalistycznym.

Według doniesienia „Nazional Zeitung”, kuzyn wicekanclerza Papena, a zarazem jeden z jego współpracowników politycznych, został internowany w obozie koncentracyjnym. Aresztowanie to miało właśnie wyrzucić na wicekanclerza niezwykle silne wrażenie, które znalazło wyraz w jego sensacyjnej mowie na uniwersytecie marburskim. (PAT)

Bunt floty na Kubie

Według wiadomości, nadeszłych z Hawany, załoga kanonierki kubańskiej „Cuba”, stojąca w porcie Trinidad, zbuntowała się, żądając ponownego obwołania prof. Grau San Martin prezydentem republiki kubańskiej.

Rząd wysłał dwie eskadry lotnicze oraz oddziały wojskowe na miejsce wypadku, celem zlikwidowania rewolty marynarzy. (ATE).

4 młode dziewczęta porwały mężczyznę

Władze policyjne Nowego Jorku prowadzą energiczne dochodzenia w związku z niecodziennym wypadkiem uprowadzenia. Pewen 17-letni młodzieniec, nazwiskiem Jack Tuffmann, od kilku dni zaginął.

Według wiadomości, jakie otrzymała jego rodzina, młodzieniec został uprowadzony przez cztery zakochane w nim dziewczęta, które rzekomo ukrywają go w jednym z hoteli w okolicy Broadway'u.

Przyjazd gen. Debeney

Wczoraj pociągiem z Paryża przybył do Warszawy gen. Debeney, członek najwyższej rady wojennej, w towarzystwie swego adjutanta kpt. Hery.

Na dworcu przybycia gen. Debeney oczekiwali wyżsi oficerowie sztabu głównego oraz przybyli członkowie ambasady francuskiej z ambasadorem Larochem.

Aresztowania bundowców i poalej-sjonistów

Wczoraj policja dokonała licznych aresztowań członków „Bundu” i „Poalej-Sjonu” w Warszawie i na prowincji.

Wśród aresztowanych w Warszawie

znajdują się członkowie redakcji „Naje Folkscajtung” — Szwarz i Leszczyński, oraz poalej-sjonisci: radny Buksbaum i Zarubawel.

Zamachy bombowe w Austrii

BOMBY.

W Kapfenberg w Styrii rzucono ubiegłej nocy bombę w podwórzu domu, gdzie mieściły się oddziały milicji. Bomba wybuchła, raniąc ciężko obecnego tam księdza Eihla, który zmarł dzisiaj wskutek dźwiesionych ran. Prócz tego zostały zranione dwie kobiety.

Wczoraj o godz. 5.45 w Wiedniu rzucono przez otwarte okno bombę do

mieszkania przywódcy „Eisernerringu”, Rudolfa Anderle. Żona i dzieci właściciela mieszkania odniosły lekkie rany.

RUGI.

Komunikat urzędowy ogłasza listę 394 austriackich urzędników państwowych, zawieszonych w drodze dyscyplinarnej w urzędowaniu, z powodu działalności politycznej. (PAT)

Napężenie stosunków rosyjsko-japońskich

W stosunkach sowiecko-japońskich zaznaczyło się ponownie poważne napężenie. Ostatnio aresztowano w Tokio jednego z wybitnych członków towarzystwa kulturalnego zbliżenia sowiecko-japońskiego.

W związku z tem ukazał się w prasie tokijskiej wiadomość, potwierdzona następnie przez komunikat japońskiego M. S. Z., oskarżający attache ambasady sowieckiej w Tokio o utrzymywanie kontaktu z komunistami japońskimi. Równocześnie rozpoczęto wyświetlanie filmu propagandowego, wskazującego na wzrost potęgi militarnej i przemysłowej

Związku sowieckiego. Film ten prasa moskiewska nazywa antysowieckim.

Przeciwko oskarżeniom dyplomaty sowieckiego oraz przeciw wyświetlaniu filmu ambasador ZSRR w Tokio złożył energiczny protest.

„Izwestia” i „Prawda” w komentarzach redakcyjnych zaznaczają, że towarzystwo zbliżenia sowiecko-japońskiego jest instytucją zupełnie legalną, której attache prasowy ambasady miał ogólnie przyjęty obowiązek dostarczania fotografii i materiałów informacyjnych. (PAT)

Walka z bandytyzmem w Ameryce

Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił wsząć energiczną akcję przeciwko gwałtownym przestępcom. Departament sprawiedliwości opracował już szczegółowy plan działania w tym kierunku. Za schwytanie bandyty Dillingera wyznaczono nagrodę 10 tys. dolarów, za

schwytanie wspólnika Dillingera, niejakiego Lestora Gillisa, 5 tys. dolarów. Za informacje, które doprowadzą do aresztowania Dillingera, rząd wyznaczył 5 tys. dolarów, a za informacje, które umożliwi aresztowanie Gillisa, 2500 dolarów. (PAT).

Koniec Zjazdu Nauczycieli

Moralna klęska „reasumowanego” Zarządu

Żmudne obrady Zjazdu Delegatów Z. N. P. dobiegły końca dopiero w niedzielę o godz. 5-ej rano.

Ostatnie godziny Zjazdu obfitowały w niezwykle burzliwe momenty i zmienne nastroje sali, oraz różnorodne „triki taktyczne” przyzjom.

Tem niemniej sala panowała nad sytuacją, skreślając wiele pozycji, proponowanego budżetu. Raz po raz ujawniało się oburzenie przytłaczającej większości sali i gęsto padały okrzyki, by Zarząd przeznaczył „na budowę kilkunastu domów związkowych” pożyczkę budowlaną (110.000 zł.), zaprzepaszczoną u bankiera Kwinty.

Brak zaufania do pchających się na przyzjalne stolce „patriarchów związkowych” wyraził się realnie w obniżeniu

składki członkowskiej do 2 zł. i 1 grosz miesięcznie. Dopiero niecierpiąca z powagą licytacja, po opuszczeniu obrad przez około 200 delegatów i reasumacją uchwały, dała podniesienie składki o cztery grosze, mimo sześciokrotnego głosowania nad tą sprawą.

Na ukoronowanie Zjazdu odbyły się wybory, poprzedzone „kazaniem” p. Jaworskiej na temat politycznego wyrobieńia nauczycieli w duchu BB. Za owo kazanie p. Jaworska otrzymała w nagrodę 3 (trzy) głosy na 417 ważnie oddanych.

Natomiast kandydaci opozycji (mniejszość komisji matki) otrzymali od 44 do 261.

Okazuje się, że „machlojki” niewiele wskórały.

Za cztery dni!

W piątek najbliższy w Warszawie na Żoliborzu Zlot Młodzieży Robotniczej. Na Zlot przybędą: Turowcy, Sportowcy socjalistyczni, Czerwoni Harcerze z Warszawy, Warszawy podmiejskiej i pobliskich miast.

Wszystkie organizacje robotnicze mają obowiązek skupienia całego wysiłku nad

zmobilizowaniem jak największej grupy uczestników na Zlot.

Niech nikogo ze zorganizowanych młodocianych nie zabraknie.

Program Zlotu i miejsce zbiórek podamy w najbliższym numerze „Robotnika”.

Głosy prasy czeskiej o artykule „Prava lidu”

Z Pragi donoszą: Półoficjalna „Prager Presse” zamieszcza artykuł, w którym pisze m. in., że kilka pism polskich z okazji artykułu „Prava Lidu” w sprawie zgonu m. in. Pierackiego, zaatakowało Czechosłowację. Za artykuł ten czyni się odpowiedzialnym także Rząd czechosłowacki.

„Pravo Lidu”, polemizując z prasą polską, pisze, iż n.e. zgadza się na to, by ograniczano go w jego pracy. „Mamy prawo pisać według swych własnych poglądów. Potępamy — pisze „Pravo Lidu” — nie tylko zamachy, ale i atmosferę zamachów”. (PAT).

Powódź w Indjach

Prowincja Assam w Indjach nawiedzona została przez niezwykle ulewne deszcze, które spowodowały klęskę powodzi. W okręgu Guahati utonęło 5 osób, a dwie poniosły śmierć wskutek zawałenia się mostu. W rejonie Sylhaet wiele osób uniknęło śmierci w nurtach wezbranych rzek jedynie dzięki temu, że zdążyło schronić się na drze-

wa. Po opadnięciu wód znaleziono w burze zarządu wód i lasów żywego tygrysa, który schronił się tam przed powodzią. Straty materialne, wyrządzone przez powódź, są bardzo znaczne.

Bengal również ucierpiał wskutek powodzi. Wezbrane wody spowodowały wykołowanie się pociągów. (PAT).

„Reformy” we Włoszech

Ukazał się nowy dekret rządu włoskiego, powołujący do życia trzecią grupę korporacji.

Niemcy o pobycie p. Prystora na Litwie

Prasa niemiecka z uwagą śledzi pobyt b. premiera Prystora w Kownie, rejestrując liczne pogłoski w tej sprawie. „Koelnische Zig.” pisze, że brak jest warunków do zbliżenia między Polską i Litwą i dlatego należy przypuszczać, że p. Prystor wróci z podróży z przeświadczeniem, że zagadnienie Wilna jest nierozwiązalne.

Wobec powołania do życia wszystkich korporacji, Korporacje te w liczbie sześciu, podzielone są na następujące działy: ubezpieczenia, wolne zawody i sztuka, komunikacja morska i powietrzna, komunikacja lądowa, przedstawienia i widowiska, wreszcie hotele i uzdrowiska.

Wobec powołania do życia wszystkich korporacji w liczbie 22, nastąpi obecnie reorganizacja konfederacji pracodawców i pracobiorców. Liczba tych konfederacji zostanie zmniejszona, a funkcje ich w poważnym mierze przekazane będą korporacjom. (PAT).

O czym zapomniał p. dr. Wyszyński?

Troski polskich klerykałów

P. dr. Wyszyński (z Włocławka) bardzo zaniepokoił się tem, że gospodarcze i kulturalne wysiłki Rosji Sowieckiej budzą sympatię i zainteresowanie wśród polskiej inteligencji, bo „oddziaływanie — pisze — kulturalne na inteligencję jest bodajże najgroźniejszą metodą podboju świata”. To też przysiadł sobie i napisał ostrzegawczą książeczkę p. t. „Kultura bolszewizmu, a inteligencja polska” (Włocławek, 1934). Bada, skąd się bierze ta fatalna sympatia, a następnie daje „wskazówki”, jak jej przeciwdziałać. Diagnoza (rozpoznanie choroby), a potem terapia (leczenie). Można więc wyleczyć się z niebezpiecznej choroby. Ex Włocławek lux!

Kto to jest p. dr. Wyszyński — nie wiemy. Chyba osoba duchowna? Albowiem wołał i wciąż powołuje się na autorytet papieskich encyklik, „zastugi” zakonów etc. Jeśli jednak osoba duchowna nie jest („imprimatur” na okładce nie stoi), to jest osobą bliską światu klerykalnemu. Pod koniec swego elaboratu nieco odkrywa karty — boi się o wpływy kleru.

Ale mniejsza o to. W krytyce p. W. niektóre momenta są słuszne, np. ten, że wielki wysiłek przebudowy gospodarczej Rosji odbywa się nie bez kosztów człowieka, niesłychanych ofiar. że dogmatyczna kultura materialistyczna jest wąska i jednostronna, że brak szerzej wolności obywatelskich i t. p. Tak, to słuszne, pisaliśmy wielokrotnie o tych i innych brakach i wielkich kosztach bolszewickiej budowy.

Ale bogobojny (i zwłaszcza encyklikobójny!) p. dr. W. „zapomniał” o rzeczach najważniejszych. I w diagnozie i w terapii. I te zapomnienia są bardzo charakterystyczne. Nie chodzi o drobniaki; np. nieprawda jest, jakoby (str. 11): „W Polsce miało prawo do rozpowszechniania się przeszło 50 pism bolszewickich, jak „Izwestia”, „Prawda” etc. (?) Nieprawda także jest, że „Wiadomości Literackie” są jednym z głównych źródeł bolszewickich sympatii (stanowisko red. Stonieckiego). Dalej oryginalna jest obrona wolności i „kultury”, gdy żąda się surowszej (!) cenzury dla filmów sowieckich (pokaleczonych jak wiadomo w niesłychany sposób): „cenzura widocznie zbyt łagodnie odnosi się do nich” (str. 12).

Chodzi o rzeczy poważniejsze, istotne. O czym więc p. W. „zapomniał” w swej obronie europejskiej kultury? Oto o faszyzmie, o jego pochodzie w ostatnich czasach, o jego stosunku do kultury, no i o stosunku kleru do tego faszyzmu (umowy papieskie we Włoszech! Austria! stosunek do naszej endecji!). A burżua-

zyna kultura dzisiejsza faszyzuje się — przy dzielnej pomocy kleru!

„Człowiek”? Bardzo dobrze. Ale jak wygląda ten człowiek w obcęgach Mus-soliniego?

„Wolność”? Bardzo ładnie. Gdzie jest ta „wolność” przy faszyzmie?

„Dogmat”? Rzeczywiście. Czy p. W. słyszał coś o przysiędze ideologicznej, składanej na rozkaz faszystów przez włoskich profesorów uniwersytetu?

„Kultura”? Naturalnie. Pomijam już jej klasowość i strukturę, nierówność przy kapitalizmie. Ale kto rozbił (armatami!) swobodnie, praworządnie, legalnie budowaną kulturę w Wiedniu? Czy nie klerykalny Dollfuss w imię „Quadragesimo Anno”?

Tak, są liczne braki w metodzie bolszewickiej. Ale p. p. Wyszyński i im po-

dobni nie mają prawa moralnego stać w obronie kultury, człowieka i wolności, skoro burżuazyjna kultura wchodzi w okres faszyzmu, a kler mu sekurduje z całych sił!

Zresztą, piorunując na bolszewizm, autor zwraca się w gruncie rzeczy przeciwko Socjalizmowi w ogóle i każdej rewolucji (str. 26).

Niech się nie dziwi klerykalny obrońca kapitalizmu z Włocławka, że dzisiejsza pracująca inteligencja, znękana kryzysem kapitalizmu i obserwująca niszczenie kultury przez faszystów (Hitler), szuka jakiegoś wyjścia i z zainteresowaniem przygląda się temu, co dzieje się w Rosji!

P. Wyszyński „zapomniał” o najważniejszym!

Żniwo samobójstw na Śląsku

Ostatnie wydanie „Śląskich Wiadomości Statystycznych”, opracowanych przez Śląskie Biuro Statystyczne przy Śl. Radzie Wojewódzkiej, przynosi m. in. statystykę, dotyczącą zamachów samobójczych, popełnionych w latach od 1923 do 1933.

Ze statystyki tej m. in. wynika, że w miarę wzmożenia się kryzysu gospodarczego oraz wzrostu bezrobocia na Śląsku z roku na rok wzrasta ilość popełnionych zamachów samobójczych.

Ogółem w ostatnich 10 latach zanotowano 2,040 wypadków samobójstw (me-

czyzn i kobiet), z czego przypada na:

1923 r. — 143, na 1924 r. — 116, na 1925 r. — 137, na 1926 r. — 120, na 1927 r. — 122, na 1928 r. — 157, na 1929 r. — 167, na 1930 r. — 182 (z chwilą wzmożenia się kryzysu) w 1931 r. — 287, w 1932 r. — 334, a wreszcie w 1933 r. — 275 wypadków.

Największą ilość samobójstw popełniono na terenie centralnego rewiru przemysłowego, gdzie kryzys gospodarczy i bezrobocie dokonały największego spustoszenia wśród ludności pracującej.

miejsca na drugie, stają się przenosicielami tej choroby. Władze podejmują energiczną walkę z dudem plamistym, aby nie dopuścić do rozszerzenia się tej choroby na jesieni, w porze gdy przyjmuje ona największe rozmiary. Między in. zwiększona została znacznie liczba lotnych kolumn przeciwtyfusowych, które zwalczają na miejscu wszelkie ogniska, nawet niewielkie.

Epidemia duru plamistego zagraża na jesieni

Ajencja B. I. B. donosi:

Sądząc z ogłaszanych tygodniowych wykazów chorób zakaźnych przez departament służby zdrowia, tyfus plamisty wciąż trwa, rozchodząc się po kraju i tworząc ogniska endemiczne na wchodzie.

Na wzmożenie się liczby zachorowań wpływa nie tylko obniżenie się stopy życiowej szerokiej warstw ludności, ale również ruch bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, którzy, wędrując z jednego

Skasowanie stopni w szkołach dla najmłodszych uczniów

W przyszłym roku szkolnym 1934-35 wprowadzą kuratoria nowe regulaminy dla publicznych szkół powszechnych. Szczególny nacisk położony ma być na nieprzeciążanie uczniów pracą domową. Przy zastosowaniu nowych progra-

Ciągnięcie premijowej pożyczki dolarowej

W dniu 2 lipca odbędzie się w małej sali konferencyjnej Ministerjum Skarbu ciągnięcie premijowej pożyczki dolarowej. Między innymi wylosowana zostanie premia w wysokości 12.000 dol.

mów nauki zadawane lekcje zajmować będą przeciętnie uzdolnionym uczniom najwyżej półtorej godziny pracy w domu. Dzienna ta norma dotyczy wszystkich bez wyjątku oddziałów szkół powszechnych.

W myśl rozporządzenia Min. Oświaty wprowadzona będzie doniosła inowacja pedagogiczna przez skasowanie stopni dla uczniów najmłodszych. Uczniowie pierwszych oddziałów nie będą otrzymywali przez cały rok szkolny ocen, a jedynie ogólną opinię.

W zasadzie wszyscy uczniowie pierwszych oddziałów otrzymywać będą promocję do oddziału drugiego. (PID)

Jeszcze o życiu puszczy białowieskiej

TRAGEDJA ROBOTNIKÓW CZERLANKI

Ani słowa nie dodaje od siebie, przytaczam tylko list, jaki wręczyli mi robotnicy z Czerlanki podczas pobytu naszego w Hajnówce. List ten brzmi: (zachowuję wiernie styl autorów tego listu).

„Szanowny Towarzyszu!

Prosimy uprzejmie o zamieszczenie na szpaltach „Robotnika” następującego artykułu:

Po ukończeniu wojny światowej i stworzeniu Rządu polskiego, tenże Rząd przez Biura Pośrednictwa Pracy kierował robotników polskich na puszcze Białowieską, obiecując stałą pracę i niektórym posady, na których to posadach robotnicy przejechali, do wyżej wspomnianej daty (list pisany był 21.V r. b.) pracując sumiennie i uczciwie, spodziewając się za tyloletnią pracę, sumienną i uczciwą, jakie-

gokolwiek wynagrodzenia.

A jest odwrotnie. Dyrekcja Lasów Państwowych w Białowieży za tę sumienną i uczciwą pracę, pomimo tego, że się zobowiązała przeprowadzić remont mieszkań robotniczych, pomagać w budowie własnych mieszkań, za pomocą wydawania im materiałów drewnianych na ulgowych warunkach, rozpatrzeć sprawę opłat za mieszkania w barakach robotniczych. Pomimo tego, że żadnego z tych punktów objętych umową zbiorową zawartą pomiędzy dyrekcją a delegacją robotniczą dnia 10.XII 1932 r. Dyrekcja nie wykonuje, lecz co gorsza wytacza sprawy o eksmisję i o płacenie za mieszkanie od 300 zł. do 650 zł., czego robotnik przy całorocznej pracy nie może zarobić.

Nadmienić należy, że robotnicy w swoim czasie chcieli opłacić czynsz dzierżawczy, czego administracja lasowa nie chciała przyjąć.

Tak wygląda stan faktyczny. Zapewne dyrekcja białowieska będzie usiłowała sprawę tę oświecić ze swojego punktu widzenia, i uzasadnić potrzebę eksmisowania robotników drzewnych argumentem „wyższej konieczności”. Stwierdzić trzeba jedno, że pionierzy - robotnicy, po kilkunastoletniej pracy, tracą dach nad głową.

BEZPIECZENSTWO PRACY W PRZEMYSLE DRZEWNYM

Przemysł drzewny pod względem liczby wypadków przy pracy stoi w Polsce na trzecim miejscu w szeregu innych przemysłów. Na ogólną liczbę 53808 wypadków, które spowodowały zaopatrzenia wypadkowe w latach 1926—1929 na przemysł drzewny przypada 5967 wypadków t. j. 11%.

Z spośród wszystkich wypadków zachodzących w przemyśle drzewnym około 75% przypada na wypadki zachodzące w tartakach, które wykazują przytem ogromny odsetek wypadków śmiertelnych i ciężkich, powodujących stałą niezdolność do pracy, dochodzący do 50% wszystkich wypadków wywołujących zaopatrzenia wypadkowe, podczas gdy w innych przemysłach ten odsetek waha się od 10 do 20%.

Przeciętny koszt wypadku ciężkiego i śmiertelnego zachodzącego w przemyśle drzewnym wynosi dla Zakładu Ubezpieczenia od wypadków ok. 6.000 zł., zaś lekkich ok. 400 zł. więc roczne obciążenie zakładu ubezpieczenia przy pracy w przemyśle drzewnym można szacować na około 5 milionów złotych, zaś ogólne straty gospodarcze z tego tytułu na około 15—20 milionów rocznie.

Cyfrы powyższe dokładnie ilustrują zagadnienie bezpieczeństwa pracy w przemyśle drzewnym. Sądząc, że rozmiar strat gospodarczych, wynikłe z nieprzesłania w dostatecznym stopniu przepisów o ochronie pracy, jeżeli nie poproszą ludzki wzgląd stworzenia takich warunków, w którychby możliwość okaleczeń zredukowana była do minimum, powinny Dyrekcję Lasów Państwowych skłonić do wydania zarządzeń, zwiększających bezpieczeństwo pracy w lasach i tartakach.

A. O

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Sprawozdania teatralne

TEATR POLSKI: „Awantura o Jolantę”. Komedia w 3 aktach Augusta Hinrichsa. Przekład Jerzego Kosowskiego. Reżyserja Janusza Warneckiego. Dekoracje: Z pracowników Teatru Polskiego.

„Awantura o Jolantę” jest popularną obecnie w hitlerowskich Niemczech komedią obyczajową z życia chłopkiego. „Sam” Hitler podobno znajduje w niej szczególne upodobanie. Widocznie więc z tego, a może z innego względu znalazła się ona na deskach Teatru Polskiego, otoczona nimbem szczególnego sukcesu.

Komedia istotnie jest wcale sobie niezłym obrazem „kułackiego” życia chłopkiego, jaskrawą satyrą na sobkostwo chłopia i jego świadomość społeczną.

Bogaty chłop Krishan Lamken uparł się, że nie zapłaci jakiegos podatku państwowego. Zasekwestrowano mu wobec tego maciorę Jolantę, sprytny chłop jednak, mając za sobą poparcie całej wsi, potrafi doszczętnie obrzydzić życie przedstawicielowi władzy na miejscu żandarmowi — i nadto ukraść z pod dozoru władzy zasekwestrowaną już maciorę.

Zresztą triumf Lamkena jest dość krótkotrwały, wystarczy jednak na to, by zabawić widza perypetjami żandarma i

obrotnością umysłu chłopia, przemysłnie sabotującego swój obowiązek państwowy.

Z ostatecznych opresji egzekucyjnych ratuje go córka Anna, która odczekała z własnych oszczędności ów emocjonujący ojca i całą wieś podatek.

Akcja aktu pierwszego toczy się żywo i trzyma widza w napięciu, w drugim i trzecim już utyka dość często i kreśli epiczne niemal epizody.

Sztuka przedstawia tę swoistą psychologię zasobnego chłopia, jednaka pod wszelkimi szerokościami geograficznymi czy to będzie u Zoli, Hamsuna, Reymonta, Prusa, czy Orkana, uzależniona jedynie od form pracy i warunków walki o byt.

Krotochwina ta walka jednak chłopia z państwem u nas wywołuje fałszywą sugestię, jakbyśmy na ws. mieli do czynienia tylko z takimi „kułakami” w rodzaju owego Lamkena, któremu tylko upór i chciwość uniemożliwiają wywiązanie się ze swoich zobowiązań wobec państwa. U nas jednak w chwili obecnej egzekutor podatkowy fantuje chłopia i sprzedaje nie jedną z dziewięciu świń, jak Lamkenowi, lecz często ostatnią krowę lub jedynego konia.

Niewiele więc materiału znalazłoby się u nas na wsi do komedii czy krotochwili, dlatego sztuka Hinrichsa tak niyb ucieśna i wprowadzająca w dobry humor naszego „sprzymierzeńca” (pochłoniętego narazie w większym zdaje się stopniu sprawą wychowania marksistów w obozach koncentracyjnych na „pożytecznych” obywateli państwa), sztuka ta dość wątpliwe oparcie może znaleźć w naszych społecznych aktualnościach życiowych.

Obok ciekawej postaci gospodarza - chłopca znajdujemy w tej sztuce niezłe odmalowane całe środowisko zarówno domowe, jak i wiejskie. Mniej szczęśliwie wypadła postać nauczyciela wiejskiego — dość błada i bezbarwna. Córka Lamkena — Anna przypomina pod pewnymi względami Jagnę z „Chłopów” Reymonta.

Sztukę pod reżyserją Janusza Warneckiego wystawiono nader starannie i poprawnie. Bogusław Samborski z roli Lamkena wywiązał się doskonale, ukazując w niej nowe możliwości swego bujnego talentu aktorskiego. Godnie mu sekundowała w roli córki Anny — Irena Eichlerówna.

Nadprogramowe oklaski zbierała za skromną rolę służącą Marja Zabczyńska. Przednim parobkiem był Kazimierz Justian.

Q

Mniej wyrazistym w niewyraźnej zresztą i bałamutnej roli nauczyciela wiejskiego był Stanisław Daczyński.

TEATR LETNI: „Zwycięzłem kryzyś”. Komedia w 3 aktach Pawła Vulpusa. Przekład F. Tretera. Reżyserja K. Borowskiego. Dekor. S. Jarockiego.

Komedia Vulpusa czy ściślej biorąc spółki autorów węgierskich Lakatos i Fodosa jest zresztą i składnie zbudowaną sztuką, opartą na wzorach trochę Pirandella, a w większym stopniu mniej znanym scenarzysty filmowym Jules Romaina — „Dogonoo - Tonca”.

I tu i tam — urzeczywistnia się fikcja, triumfująca nad niezaradną rzeczywistością.

Bezrobotny inteligent zamiast jęczeć nad swoją niedolą wkłada się tam, gdzie go nie proszą i wkrótce okazuje się niezbędnym kółkiem złożonej maszynierii instytucji bankowej. Autor w ten sposób podaje „niezawodny” sposób na przezwyciężenie kryzysu — okazanie się użytecznym wbrew warunkom, które utrudniają wykazanie własnej wartości.

Wymysł i bлага wrpawia w ruch złożoną maszynierę ludzkiej pomysłowości. Powstaje w ten sposób coś czego nie było, wypełnia się pewną lukę rzeczywistości, absorbując energię ludzką i siłę.

Pomyśl jak na komedję śmiech —

pozwała autorom nakreślić szereg kapitalnie komicznych sytuacji, zełknąć i zderzeń. W sztuce tej znajdujemy sporo finezji intelektualnej i delikatnej satyry społecznej, która zresztą nie wykracza poza granice strawnego dla dobrze wykształconego publiczności dowcipu i ironii.

W autorach widnieć raczej szczepiliwych poszukiwaczy wątków komediowych, niż bojowników jakiegokolwiek idea społecznego.

Mimo wszystko komedia jest na tyle żywa, świeża, ujmująca, że słucha jej się z niesłabnącem zaciekawieniem do końca, zwłaszcza, że postarano się o odpowiednie powikłanie akcji, która nie tworzy miejsc próżnych ani punktów drzemki.

Marjusz Maszyński w roli owego bezrobotnego inteligenta miał wdzięczną okazję ujawnienie właściwej mu swady aktorskiej i temperamentu.

Z ról pozostałych na szczególne wyróżnienie zasługują pp.: Lubieńska i Nałkowska, z ról męskich — Zmierz, Chmielewski i Łapiński.

Reżyserja K. Borowskiego doprowadziła do uzgodnienia poszczególnych fragmentów w całości harmonijną i gładko powiązaną.

J. N. MILLER.

Zamachy samobójcze

Z NĘDZY.

Wczoraj o północy przy ul. Miłej 46 z okna poprzecznej oficyny klatki schodowej II piętra wyskoczył i upadł na bruk podwórza 21-letni Marjan Lipiński, zam. z matką Marią, wyrobnicą. Desperata przewieziono do szpitala Dz. Jezus. Lipiński, robotnik, pozostawał od trzech lat bez pracy, matka zaś pracowała tylko dwa dni w tygodniu. Syn, nie chcąc być ciężarem, postanowił usunąć się. Mówił on do kolegów: „Mam żyć i męczyć się, to wolę już raz skończyć”.

SAMOBÓJSTWO KUPCA.

Wczoraj targnął się na życie 61-letni Moszek Klein (Zelazna 73), b. kupiec i współwłaściciel sklepu formierów. Znajomy Kleina, Mendelsohn, nie mogąc dostać się do mieszkania. K. zwrócił się do sąsiadów. Po wyważeniu drzwi ujrano Kleina, siedzącego obok maszyny gazowej, z której rurka była zdjęta. Zaalarmowano Pogotowie, którego le-

karz stwierdził śmierć wskutek zatrucia gazem. Na stole leżał list w języku żydowskim. Zmarły tragiczną śmiercią b. kupiec pozostawił żonę i czworo dzieci. Powodem samobójstwa były krytyczne warunki materialne.

SAMOBÓJSTWO ROBOTNIKA.

Na rogu ul. Grzybowskiej i Ciepłej otrut się esencją octową 36-letni Antoni Piskorski, szlifierz (Grzybowska 17). Desperata przewieziono do szpitala św. Ducha.

Pobór

Dziś winni stawić się: 1) zamieszkali w 15 dzielnicy IV komisariatu P. P. — w komisji poborowej Nr. 1, 2) zam. w 7, 8, 9 i 10 dzielnicach X kom. — w komisji poborowej Nr. 2, 3) zam. w 14, 15 i 16 dzielnicach V kom. — w komisji poborowej Nr. 3, wreszcie 4) zam. w 2 i 3 dzielnicach XIX/XXII kom. — w komisji Nr. 4.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Spełnione marzenia”.
APOLLO: „Csibi” z Fr. Gaal.
ATLANTIC: „Lady Lu” z Mae West.
ANTINEA: „Zamarle echa”.
AMOR: „Tancerka z Buenos Aires”.
AS: „Niebezpieczna gra” i „W pasz-
czy krokodyla”.
CASINO: „Pozwól się kochać”.
CAPITOL: „Dziś żyjemy” i „Profesor
w kabarecie”.

CAPITOL P. 4
3 nazwiska
JOAN CRAWFORD
GARY COOPER
BUSTON KEATON
2 najlepsze filmy sezonu:
1. DZIŚ ŻYJEMY
2. PROFESOR W KABARECIE

COLOSSEUM: „Król niedołęgów” i
rewja.
COLOSSEUM MALE: „Chandu”.
CORSO: „Jarmark miłości” i rewja.
CRISTAL: „Nieustraszony cowboy” i
„Nie pozwól mi płé”.
CYRK (Kino Variété): „Tancerka z
Chicago” i nowe atrakcje.
EUROPA: „Przygoda o północy”.
FAMA: „Życie jest piękne” i „Nowo-
czesny Robinson”.
FILHARMONJA: „Miraże szczęścia”.
FORUM: „Szpieg w masce” i „Maski
zr. Fu Manchu”.
GLORIA: „Tajemnica prof. Hangra”.
HELJOS: „Życie jest piękne”.
KOMETA: „Czarowna noc” i atrak-
cje.
MAJESTIC: „Wesoły Tydzień” z Fil-
pem i Flapem.

Dla młod. dozwolone
majestic p. 4
WESOŁY TYDZIEŃ
Wielkie święto
SMIECHU!
W programie
FLIP i FLA
Od g. 12 do 4-ej
wszystkie
miej. po zł. 1.25
i inni

L. RUBINSTEIN.

Szlak samurajów

z upoważnienia autora przełożyła z rosyjskiego
HALINA PILICHOWSKA.

(Dokończenie).

— Dwa dni, panie kapitanie, dwa dni! Widać było, że istotnie mało spał w ciągu ostatnich dni. Okrągła twarz wydłużyła się. Wąskie przemoczyły się i jak wiechcie zwisały nad górną wargą.
— Pan Matsuda nałożył areszt na pola na mojej uchwyci sądu. Przecież to dzierżawcy. Musi przecież być sprawiedliwi!
Kapitan uśmiechnął się uprzejmie i powiedział: „Związek”.
— Związek! Komitet! Nigdy jeszcze tego u nas w prefekturze nie było. Depeszoaliśmy do pana gubernatora. Pan Matsuda jest kompletnie chory, leży.
— A policja?
— Północ! Wzwałam konny patrol. Północ! Nie wystarczy. Czy wie pan, co było w prefekturze Nagano? obawiali-

my się o całość folwarku. Komornika sądowego przepędzili kamieniami i dlatego od dwóch już dni nie zamykałem oczu. Chłopski komitet! Zapewniam pana, tego nie było w naszych stronach. Dłużej nie wytrzymam!
— Sądzę, że powinien pan pójść do domu, — powiedział kapitan.
— Pójdę. To taka hańba, taka hańba, panie kapitanie! Pan Matsuda jest kompletnie chory. Teraz — czy pan wie — ludzie stali się tygrysami...
— Wszystko skończy się pomyślnie, — powiedział uspokajająco kapitan.
— Tak... bardzo-bym chciał. Niech pan ich przekona. Niech pan im udowodni. Są dłużnikami. Musi przecież być sprawiedliwość!
— Dobrze, — powiedział kapitan znu-

Banda terrorystów przed sądem

Mieszkańcy schroniska dla bezdomnych „Polus” (Lubelska 30-32), przez szereg miesięcy terroryzowani byli przez grasującą na terenie „Polusa” bandę opryszków. Członkowie szajki zaczęli powracających do schroniska, żądając okupu „na wodkę”, w razie odmowy zaś grozili zemstą. Gdy pogróżki nie skutkowały, rozszalał się rabusie urządził najścia na mieszkania, ograbiając swe ofiary z gotówki i zabierając zakupione artykuły spożywcze. Gdy do policji zaczęły napływać skargi, władze bezpieczeństwa przystąpiły do likwidacji bandy. Aresztowano 9 osób: Wacława i Józefa Kowalskich, Wacława Wiktorowicza, Michała Majewskiego, Józefa Seka, Henryka Tomczyka, Kazimierza Sergielewicz, Tadeusza Roszkiewicza i Ksawerego Zeja. W ub. sobotę wszyscy wyżej wymienieni stanęli pod

Kronika organizacyjna

EGZEKUTYWA OKR. PPS.

W poniedziałek posiedzenie egzekutywy OKR. PPS. o godz. 6 po poł. Długa 21.

Młodzież TUR.

Dziś o godz. 8.30 wiecz. w lokalu Wacława 7 odbędzie się posiedzenie Kom. Centralnego Org. Młodzieży TUR.

Co usłyszymy w radio?

Na poniedziałek.

6.35 Muzyka. — 6.38 Gimnastyka. — 6.53 Muzyka. — 7.05 Dziennik Poranny. — 7.0 Muzyka. — 7.20 Chwilka pań domu. — 7.25 Program. — 7.30 Rozmaitości. — 11.57 Sygnał czasu. — 12.00 Hejnał. — 12.03 Wiadomości meteor. — 12.05 Codzienny Przegląd. — 12.10 Koncert zespołu. — 13.00 Dziennik południowy. — 13.05 Nafta. — 13.30 Drobne utwory. — 14.00 Wiadomości o ekspozycji. — 14.05 Wiadomości gospodarcze. — 16.00 „Nafta” — reportaż z Borysławia. — 16.15 Muzyka lekka. — 17.00 Pogadanka dla dzieci. — 17.15 Pieśń. — 17.30 Recital fortepianowy. — 18.00 Nieporządek miły. — 18.15 Recital skrzypcowy. — 18.45 Pogadanka Brunona Winawera. — 18.55 Życie stolicy. — 19.10 Program. — 19.15 Nafta. — 19.40 Piosenki. — 19.50 Wiadomości sportowe. — 20.00 Myśli wybrane. — 20.02 Snobizm i antysnobizm kryzysowy. — 20.12 Muzyka lekka. — 20.50 Dziennik wieczorny. — 21.00 Capstrzy Marynarki Wojennej. — 21.02 Skrzynka pocztowa. — 21.12 Koncert. — 22.00 Akademia Literatury przy pracy. — 22.15 Recital śpiewaczy. — 22.35 Kulka Wileńska. — 23.25 Wiadomości dla komunikacji lotniczej.

„Dama od Maxima” w Warszawie

3 lata zrzędu grano tę pogodną farsę na wszystkich scenach Europy. Powodzenie sztuki Feydeau p. t. „Dama od Maxima” pobilo wszystkie rekordy. Co pewien okres czasu wznowiano „Damę”, ścigając na widowie tłumy publiczności...

Ktoś wpadł na świetną myśl: sfilmować „Damę od Maxima”!
Przecież rzecz ta specjalnie nadaje się dla kina. Cudowna treść, zabawne przygody dobrodusznego chirurga i frywolnej śpiewaczki z nocnego lokalu, bogate tło starego, pełnego czaru i poezji Paryża — wszak to prawdziwa atrakcja i sensacja w najlepszym tego słowa znaczeniu.
Europejska wytwórnia zrealizowała ten pomysł.
Szampańską komedję Kordy wyświetlać będzie wkrótce kino „Filharmonia”.

(X).

eskortą policjantów przed Sądem Grodzkim. Po skończonych zeznaniach sąd odroczył ogłoszenie wyroku w tej sprawie do wtorku.

Wśród nowych książek

KAZIMIERA ALBERTI, Ci, którzy przyjdą. Powieść mieszczańska. Warszawa. „Dom Książki Polskiej”. 1934. Str. 461.

Racją bytu powieści p. Alberti jest przedewszystkiem godna uwagi i nieczęsto w utworach kobiecego pióra spotykana — tendencja wybitnie humanitarna. Tendencja ta ma w danym wypadku dwa oblicza, dwie linie kierunkowe: jedną — pacyfistyczną i antymilitarystyczną, drugą — antynacjonalistyczną i filosemiicką. Propaganda takich haseł i poglądów nie jest w naszej epoce, naogół biorąc, rzeczą popularną i — bezpieczną. Mimo to przecież, autorka „Tych, którzy przyjdą” śmiało i niedwuznacznie zabiera się do różnych „świętości”, które, po odkurzeniu, w jasnym świetle dnia, okazują się poprostu jakimś jarmarcznym rupiecikiem.

Z łucizną przesadą, z namydlonym, jak strzyżek frazesem powszechnego głupstwa rozprawia się p. Alberti w ramach wypowiedzianej światu fizycznego i duchowego mieszczaństwa walki. Terenem jej jest t. zw. uczciwe gniazdo rodziny Rumiszewskich, której jedna gałąź, zasłoniła i odwieczona dopływem krwi robotniczej, wychyla się coraz zuchwalej z zatechłych piwnic dulszczyzny ku pełni: swobodzie prawdziwie ludzkiego życia. Środowisko „zacznej” rodzin ki Rumiszewskich odmalowane zostało pewną ręką socyzm i wyraziście, z pasją i bezwzględnością, nieznającą zbytecznego tu miłosierdzia. Obraz jest wier ny, żywy i jaskrawy, ta doskonała charakterystyka integralnego kołtuństwa niewiele ma równych sobie w beletry styce polskiej. Wytrzymuje porównanie z nieśmiertelnym wciąż dziełem Zapol skiej, a góruje może nawet nad niem głębokością perspektyw społecznych i dokładną wszechstronnością przecięć i przekrojów.

Pierwszorzędny, ogromnym rozmachem wykonany wizerunek współczesnej dulszczyzny — to główny bodaj walor artystyczny powieści p. Alberti, nierównie bardzo co do wartości składowych elementów. Już np. świat proletariackiej biedy, któremu z tak wielką i niewątpliwą sympatią poświęciła autorka sporo miejsca, wygląda w jej przed stawieniu znacznie mniej przekonywająco, traci częstokroć papierowość, naiwność, oleodruk. Nie wystarczyło

tu, zapewne, zasobów obserwacji i znajomości przedmiotu, zupełnie dostatecznych, gdy chodziło o „gniazdo” Rumiszewskich. I pod względem kompozycyjnym niejedno można tej powieści zarzucić. Cała trzecia część jest w stosunku do dwóch pierwszych dość sztuczną przy ozepką, mającą raczej myślowe tylko, a nie artystyczne uzasadnienie. W jednym z pierwszych rozdziałów ginie bez wieści, by już się nie odnalazł, chłopiec, predestynowany niejako na czosłowego bohatera utworu. Są i inne niezbyt szczęśliwe chwytły i pomysły, nad którymi roz wodzi się tu nie zamierzam. Styl p. Alberti, niedostatek klarowny i staranny, sporo pozostawia do życzenia; „na cóż nau czycielce takiego egzaminu?” (str. 42), „owiany grzybkami obskurantyzmu” (str. 121), „smakowity szynoczek” (str. 374), „jest to rodzina solidna, w której kobie ty wychodzą zamaż między dwudziestym a dwudziestym piątym rokiem życia, a mężczyźni (wychodzą zamaż?) między dwudziestym piątym a trzydziestym drugim” (str. 11 — 12) etc.

Powieść p. Alberti, jak powiedziałem na wstępie, trzyma się głównie siłą i zdecydowaniem swego ideologicznego pionu, szlachnością i śmiałością wypowiedzianych w niej poglądów, stanowiącą wolą przewietrzania rozmaitych kultuńskich zakamarków i zdemaskowania obłudy, świętoszkostwa, moralnego brudu mieszczańskiego światka. Ten zamiar powiodł się autorce bardzo dobrze, — łatwiej więc można ją rozgrzeszyć z braków i niedoskonałości artystycznych, z pewnych uproszczeń psychologicznych, ułatwiających pracę powieściowca, z niejakię pochopności w sądach nad sprawami, które w powieści wyraz swój znajdują, z tego wreszcie, że pionierka nowych idei, Helena, „marnotrawna” oora rodziny Rumiszewskich, utrzymuje się chwilami w trochę zbyt efek towanym stylu t. zw. życia świadomego. Autorkę „Tych, którzy przyjdą” wypa da traktować przedewszystkiem jako so cjalistkę w walce o wolność i godność człowieka, duszonego dziś i tłamszonego in. in. — górami konwencjonalnych kłamstw i fikcyj. Każdy, kto choć parę z nich unicestwi i sprowadzi do właściwej formy: zera, spełnia trud niewat pliwie potrzebny i użyteczny. Bd.

Co grają w teatrach?

TEATR NARODOWY. Dziś „Szklanka wody” Scribe’a z Cwiklińska, Pancewiczową, Leszczyńskim, Lindorówną, Wesołowskim. W próbach „Klub kawalerów” Ba luckiego.

TEATR LETNI. Dziś komedia Vulpisus, „Zwycięzcy krzyż” z Maszyńskim, Złoczem i Lubieńską w rolach głównych.

TEATR NOWY. Dziś „Migo” Acharda, z Jarkowską i Kurnakowiczem.

TEATR POLSKI. Codziennie sztuka Hinrichsa pt. „Awantura o Jolantę”.

TEATR MAŁY. Dziś komedia muzyczna Lehara pt. „Szczęście na poddaszu”.

TEATR KAMERALNY. Dziś i codzien nie „Kochankowie” Grablńskiego.

STARA BANDA W TEATRZE HOL-

LYWOOD. Dziś nowa rewja „Na Hożej nie najgorzej” w wykonaniu „Starej Bandy”.

TEATR WIELKA REWJA. Dziś rewja inauguracyjna p. t.: „To warto zobaczyć!” pióra Hemara, D-ra Pietraszka i Wiasta.

TEATR REWJI „MUCHA”. Codziennie rewja „Bulet szlagierów”.

TEATR DRAMATYCZNY (Hipotezna 8). Dziś „Małżeństwo z Konwenansu”.

TEATR REWJI MIGNON. Dziś rewja „U nas coraz lepiej”.

DROBNE OGŁOSZENIA

TAPCZANY higieniczne, automatyczne, patentowane 3722. Komple ty zł. 50 oraz nowoczesne wyroby tapicer skie. Warunki dogodne. 5. (Dawnej Wytwórnia, Twarda 5. Twarda 3)

rozkraczając nogi i wyciągając cienką szyję. Palce jego szybko przebiegały za plecami jakakś krótką gamę.
Tłum zbliżał się. Kapitan stał.
— Ręgaszki, — odezwał się śpiew nie Tanaka.
— Znajoma okolica, panie Tanaka?
— To jest moja wieś, — wciąż tak samo zdumiony mówił Tanaka.
Tłum zbliżał się. Kapitan nie ruszał się z miejsca.
Przednie szeregi zachwiał się.
— Stać! — krzyknął kapitan.
Przednie szeregi zatrzymały się, za nimi również tylnie.
Kapitan zrobił krok w kierunku tłum u.
— Kto tu przewodzi?
Milczenie.
— Kto tu przewodzi — wystąpił!
— Rozejść się! — wrzasnął kapitan, robiąc jeszcze jeden krok naprzód.
Ludzie stłoczyli się w gromadę. Czer wony lachman załopotał i rozwinęły się na wietrze znaki.
„Nie zdychajcie jak chrabąszcze! Walczcie o ziemię!”
— Nie chcemy rozejść się?

Milczenie. W ciszy koło karabinu ma szynowego słychać tylko szepł Tanaki, powtarzającego natrętnie:
— Sprawiedliwość...
— Sprawiedliwość...
— Moja wieś...
Morita obejrzał się. Tanaka był bla dy. Głowa jego przechyliła się na bok. Szepł i drżał całym ciałem.
— Nie chcecie rozejść się? Nie słuchacie władzy? Liczę do trzech: raz!
Morita skrzywił się i splunął. Kawamura, rozgrzewając palcem ziemię, ogła dał leniawy kołnierzyk kapitana.
— Łajdak! — powiedział Morita.
— Panie Tanaka, co pan robi? Pan podporucznik zobaczy...
— Tanaka! Opusć karabin! Gdzie strzelasz?
— Liczę: dwa!
Ztytu rozległ się wystrzał. Kapitan Tsimada zrobił krok w tył, zwrócił się twarzą do karabinów maszynowych i na gle, nie rozplatając rąk, runął ciężko na wznak.
— Nie chcemy rozejść się?

SZTAFETA ROBOTNICZA

Tenis wśród robotników

Do ostatnich czasów sport tenisowy uważany był przez wszystkich zwłaszcza w Polsce za wyłączność sfery uprzywilejowanej. Wyłom w tym pojęciu zrobiła już dawno zagranica, a w pierwszym rzędzie Niemcy, gdzie tenis uprawiany był masowo przez robotników. Warto się przeto zastanowić skąd to mniemanie „arystokratyzmu” sportu tenisowego wzięło się i jakie były przyczyny po temu.

Kto obserwuje ostatnie turnieje tenisowe zagranicą, łatwo zauważy, iż obok graczy z „wyższej sfery” coraz częściej figurują nazwiska zwykłych śmiertelników, których pochodzenie proletariackie nie ulega kwestji (Koželuch np.). Otóż zdolności ani zainteresowanie do tego sportu nie płyną z pochodzenia, ale musiały być inne przyczyny.

Tak jest w rzeczywistości.

Czytając lekturę, której bohaterowie wywodzą się z arystokracji niemal zawsze widzimy, iż do „poważnej” ich pracy należał tenis. Posiadanie kortu we własnym parku należało do dobrego tonu, jak również gra na fortepianie obok gry w tenisa—do dobrego wychowania. W tym okresie nie mogło być mowy, aby szersze masy mogły korzystać z tego miłego sportu. Zbyt duże koszty, związane z wybudowaniem placu tenisowego udostępniały go tylko ludzom o „mocnej” kieszeni. Dopiero, gdy zaczęto tworzyć kluby i stowarzyszenia, wspólnym wysiłkiem członków, zaczęto budować place tenisowe i do pewnego stopnia umasowiać ten sport.

Ale i wówczas, o tem, ażeby robotnicy mogli korzystać z tych możliwości,

mowy być nie mogło, gdyż poprostu nie mieli jeszcze na to czasu.

Od chwili, gdy zdobył robotnicze pozwolenia robotnikowi czuć się człowiekiem, a nie narzędziem tylko, zaczęło się gnać, między innymi i do tenisu. Powie ktoś, że możliwość grania na kortach to jeszcze nie wszystko, trzeba bowiem rakiety i piłki i pantofli i takich czy innych przyborów. Tak, ale przecież do każdego sportu należy mieć odpowiedni sprzęt i jeżeli się mówi o takiej czy innej rozrywce — chcemy, ażeby robotnikowi w pierwszym rzędzie ona się należała po ciężkiej i wyciskiwanej pracy. Związka, że, ażeby grać w tenisa nie trzeba mieć wszystkich przyborów luksusowych, których cena nawet przy najlepszych zarobkach, prze-

wyższa możliwości finansowe robotnika. Tak więc demokratyzacja sportów nie omielała również i tenisa.

Pierwsze tego jaskółki mamy w Warszawie, gdzie Rob. Klub. Sport „Skra” na własnym terenie przy ul. Okopowej wybudował rękami członków plac tenisowy. Coprawda praca przy nim trwała prawie rok, ale w końcu powstał pierwszy robotniczy kort tenisowy. Już w tej chwili plac został oddany do użytku, oficjalne otwarcie nastąpi dnia 29 czerwca. Sekcja tenisowa R. K. S. Skra liczy już 26 członków i z dnia na dzień powiększa się.

Na zakończenie należy życzyć temu najmłodszemu ze sportów robotniczych, ażeby tak, jak inne gałęzie sportu rozwijał się jaknajmocniej.

K. B.

SKRA — CZARNI.

2:1 (0:1).

Ostatni mecz o mistrzostwo kl. A R. P. A rozstrzygnęła „Skra” na swoją korzyść, występując w mocno osłabionym składzie, wskutek braku kilku zawieszonych zawodników. Zawody prowadzone były w szybkim tempie i silnym zdenerwowaniu graczy oraz widzów. Czarni za wszelką cenę dążyli do zwycięstwa, jednak tylko szczęście uchroniło drużynę żydowską od wysokiej porażki.

Po przerwie cały czas silnie przeważała Skra, uzyskując pierwszą bramkę przez Smosarskiego I oraz drugą przez Rozalskiego II. Do przerwy prowadzą Czarni po strzale Helcera. Prawie pewne pozycje zatraca napad „Skry”, strzelając dwie po-przezki, co do których trudno powiedzieć,

czy nie były bramkami. Zawody prowadził słabo p. mjr. Budzianowski.

Po meczu tym „Skra” usadowiła się na pierwszym miejscu w tabeli i teraz jedynie zwycięstwo „Gwiazdy” ze Zniczem może odebrać jej tytuł mistrza RPA.

TUR — WISŁA — BOJER 5:1 (2:0).

W dalszych rozgrywkach o mistrzostwo kl. C RPA TUR — Wisła pokonał Bojer w stosunku 5:1 (2:0), mając cały czas zdecydowaną przewagę.

Bramki strzelił dla zwycięzów: Paciorowski 2, Musiak 2 i Darek 1, dla pokonanych obie lewy łącznik.

GRY SPORTOWE.

Mecz koszykówki o mistrzostwo kl. „A” WOZGS-u między Skrą a Strzelcem (Warszawa) zakończył się zwycięstwem Skry w stosunku 25:17 (10:5). Przez cały czas uwidoczniała się przewaga zwycięzców, którzy w tej chwili pretendują wraz z Polonią do tytułu wice-mistrza Warszawy.

Sędziowali p.p. Olszewski i Sawoniak; ten ostatni słaby.

ZAWODY MŁODZIKÓW „SKRY”.

W niedzielę na boisku Skry odbyły się zawody sekcji młodocianych RKS „Skra”, jako próba przed zawodami lekko - atletycznymi dla młodocianych wszystkich klubów robotniczych Warszawy. Wyniki uzyskane, jako też ilość startujących, może być dla nas tylko pociechą na przyszłość.

Chłopców tych do lat 15-tu startowało 25; wyniki były następujące:

60 m. 1) Konopka J. w czasie 8,2 sek., 2) Konopka R., 3) Więtek.

Skok wzwyż: 1) Świątkiewicz 120 cm., 2) Brzozowski 125 cm., przyczem 7-tu zawodników skoczyło ponad 120 cm.

Skok w dal: 1) Świątkiewicz 4,50 cm., 2) Trojanowski 4,41 cm., 3) Zielenkowski 4,41 cm.

Rzut kulą (2 gk.): 1) Celejewski 11,88 m., 2) Świątkiewicz 11,68 m., 3) Konopka R. 10,58 m.

Bieg naprzelaj ponad 600 m.: 1) Goller 2 m. 12 sek. i 08, 2) Konopka R., 3) Świątkiewicz.

Od ostatnich zawodów upłynęło zaledwie dwa miesiące, a wyniki poprawili chłopcy we wszystkich konkurencjach.

MISTRZOSTWA WARSZAWY L.A. (MIESZCZAŃSKIE).

Bardzo niemiłą niespodzianką sprawił publiczności i zawodnikom naszym, startującym do zawodów sobotnich i niedzielnych, Zarząd WOZLA przez zaproszenie do konkurencji przedstawicieli Niemiec hitlerowskich. To jeszcze widać było mało organizatorom. W uprzejmości swej posunęli się do wywieszenia na maszcie sztandaru ze swastyką. Tego to naprawdę za dużo. Czyż WOZLA nie zdaje sobie sprawy, że takim postępowaniem uniemożliwia klubom robotniczym branie udziału w mistrzostwach, do których przecież członkowie WOZLA mają obowiązek startować?

Wyniki, osiągnięte przez zawodników robotniczych, poniżej.

KONKURENCJE MĘSKIE.

Tyczka: II Rusek 320.

1500 m.: V Mulak.

Trójkolok: Minkiewicz 11.35 bez miejasa.

10.000: II Przybyłko 34.25.8.

Kula: 6 Alluchna 11.13 (rekord klubu).

Młot: II Alluchna 27.30 (rekord ZRSS).

Wł Grinwald.

KONKURENCJE KOBIECE.

Skok w dal: II Chabierówna 479, III Wencłówna J. 468.

60 mtr.: IV Wencłówna J. 88.

Dysk: III Wencłówna 24.53.

Sztajeta: 1x100 II Skra 1.00.8, Chabierówna, Jankowska, Wencłówna I i

Wencłówna II.

800 mtr.: III Jankowska 3.04.

Skok wzwyż: II Wencłówna J. 125, III Chabierówna 120.

Z powodów zrozumiałych wstrzymujemy się od podania wyników innych.

Telefonem z Łodzi

Strzelecki K. S. — R. T. S. Widzew, 2:2, młmo wyraźnej przewagi Widzewa, nie udało się drużynie robotniczej wykazać cyfrowej przewagi.

Kurs dla sportowych pracowników organizacyjnych

Kobięcy Wydział Sportowy, Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych zorganizował Kurs poświęcony przeszkoleniu organizacyjnemu działaczek sportowych.

Program Kursu nie przewidywał zajęć sportowych, gdyż zadaniem Kursu było praktyczne przeszkolenie organizacyjne, t. zn. uczestniczki uczyły się przewodzić, prowadzić sekretariat i kasę. Omawiane były metody pracy propagandowej, akcji werbunkowej dostosowanej do terenu sportowego.

Uczestniczek było 20. Największa liczba przyjechała z Łodzi i Górnego

śląska (Katowice, Szopienice, Świętochłowice). Poza tem reprezentowane były następujące miasta: Żywiec, Radom, Borysław, Tarnów, Łapy, Poznań i jedna uczestniczka z Warszawy.

Uczestniczki zakwaterowane były w

Krygier, Wojciechowski, Szymanowski, Cesarski, Hryniewicz i Kluszyńska, Budzińska - Tylicka, Weychert - Szymanowska.

Z ramienia Kobięcego Wydz. Sport. opiekowała się Kursem tow. Krygiero-

Robotniczym Ośrodku Wychowania Fizycznego.

Program dnia był szczerze wypełniony. Rano wykłady, po południu zajęcia seminaryjne, — prócz tego szereg wykładów o charakterze społecznym, a więc do Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu, do Cytadeli, na wystawie fotografii sowieckiej i t. d. Kierowniczką Kursu była tow. Markowska, wykładami tow. tow. Czaplański, Próchnik, Michałowicz, Grzesik.

wa, z ramienia wydziału technicznego tow. Wilczyński.

Kurs wizytował przewodniczący ZRSS, tow. Pużak i mówił o zadaniach robotniczego ruchu sportowego.

Kurs trwał dłużej jak był przewidziany, mianowicie od 1 — 13.VI.

Dnia 11.VI odbyło się uroczyste zamknięcie Kursu, w którym brał udział przedstawiciel Związku Robotniczych Stow. Sportowych, T. U. R., Czerwonego Harcerstwa oraz wykładowcy.

Spotkania międzyokręgowe

Wydział piłkarski WRSKO ustalił kalendarzyk spotkań robotniczej reprezentacji Warszawy z reprezentacjami innych okręgów. A więc w dniu 29 lipca Warszawa — Kraków w Krakowie,

29 września Warszawa - Pomorze w Bydgoszczy, 30 września Warszawa — Gdańsk w Gdańsku.

Poza tem mistrz okręgu warszawskiego, wyłoniony w rozgrywkach wiosennych RPA, zgodnie z terminarzem, ustalonym przez wydział piłkarski ZRSS, zmierzy swe siły w dniu 16 września z mistrzem Brześcia w Brześciu n/ Bugiem, a 23 tegoż miesiąca z mistrzem Łodzi w Warszawie.

I Stadion Kolejarzy (Z.Z.K.)

Prace koło urządzenia boiska ZZZK w Pruszkowie posuwają się rażno naprzód. Wykopano rowy, odprowadzające wodę, zakupiono drzewo pod teren według zasad budownictwa sportowego. W związku z tem wiadomościami, świadczącymi o żywotności i energii klubu ZZZK w Pruszkowie, wolno nam wierzyć, że ostatecznie, jaką daliśmy w poprzednich numerach, że już w roku bieżącym będziemy mieli możność oglądać boisko otwarte i urządzone, da się dotrzymać.

Kolosalny wysiłek Zarządu Głównego ZZZK przy zakupieniu własnego terenu, towarzysze miejscowi uzupełniają swą pracę. Na otwarcie I-go Robotniczego Boiska ZZZK projektowany jest zlot robotniczych klubów sportowych ZZZK z całej Polski. Przewidywany udział zawodników około 600 osób.

S. M.

Zawadzki Jan.

(d. c. n.)

Uwaga! Przeczytaj uważnie!

ZEBRANIE SANITARJUSZÓW W. R. S. K. O.

W dniu 28 b. m. w czwartek o godz. 19 przy ul. Czerwonego Krzyża nr. 20 odbędzie się Walne Zebranie sanitariuszów WRSKO. Porządek dzienny między innymi przewiduje sprawozdanie i wybory. Ze względu na bardzo ważne i aktualne sprawy, obecność wszystkich członków obowiązkowa.

NA START.

W dniach 30 czerwca i 1 lipca r. b. na boisku RKS „Skra” odbędzie się doroczne lekko - atletyczne mistrzostwa WRSKO. Stałymi wszystcy do apelu, gdyż będzie to sprawdzian sił i drogowskaz na przyszłość. Dostępność lekkiej atletyki dla najszerszych mas zorganizowanych sportowców robotniczych winna stworzyć wielkie kadry zawodników, będących zawsze w kondycji i zawsze gotowych. Nie oglądaj się na wyniki innych, lecz stań karnie w szeregu, pamiętając, że powinniśmy wnieść do organizacji zdrowie i gotowość.

ROBOTNICZE MISTRZOSTWA POLSKI W GRACH SPORT.

Turniej o Robotnicze mistrzostwa Polski w siatkówce i koszykówce w konkurencji męskiej odbędzie się na obozie w

Hallerowie (nad morzem) w dniach 4 i 5 sierpnia r. b., w konkurencji zaś kobiecej w Buczowie st. kol. Stary Sambor, również na obozie w dniach 4 i 5 sierpnia r. b. Zniżki kolejowe 80% na mistrzostwa i z powrotem zapewnione. Wszystkie kluby, rozumiejąc doniosłość sprawy, winne jaknajliczniej obsesłać mistrzostwa. Jak dowiadujemy się, w skład konkurencji kobiecej wchodzi również hazena.

WARSZAWSKI ZLOT OKRĘGOWY.

W związku ze zbliżającym się terminem Zlotu robotników - sportowców okręgu warszawskiego, Prezydium WRSKO dla po czynienia przygotowań i opracowania programu Zlotu powołało komisję w składzie: tow. Pietrzykowski Zygmunt — przewodniczący, tow. Hryniewicz Edward — sekretarz, tow. Sztatman Leon — skarbnik.

Dalsze szczegóły i program Zlotu zostaną podane do wiadomości klubów w krótkim czasie.

Niezależnie od tego kluby powinny już teraz przystąpić do przygotowań i propagandy.

ZLOT PODOKRĘGU BIELSKIEGO.

Zlot podokręgu bielskiego przy śląskim RSKO odbędzie się w dniach 4 i 5 sierpnia w Bielsku.

K. P.

Wspomnienia z wyprawy do Rygi

(na mecz kolarski Polska — Łotwa w r. 1930)

Bardzo byłem ucieszony, że znalazłem się w reprezentacji robotniczej Polski, która miała się zmierzyć na meczu kolarskim w Rydze z drużyną reprezentacyjną Łotwy. Chociaż reprezentacja niezupełnie była do brana, to jednak cieszyłem się, że z mego klubu znalazło się w niej nas trzech. Był przed wyjazdem pewne trudności i zmartwienia, jak zwykle. Zakomunikowano nam na parę dni przed wyjazdem, że Łotysze nie zaakceptowali warunków i dlatego na pewno nie jedziemy. Wreszcie długie i smętne dni wyczekiwania na ostateczną wiadomość, że warunki przyjęto. Tutaj znowu inne kłopoty. Ja przecież pracowałem i to w dodatku w branży handlowej, gdzie czasu zwykle jest mało. Ie corobić—jechać musiałem. Rzucitem też pracę, a w czwartek 1-go sierpnia już o godz. 4 pp. zebrała się nasza paczka zawodników na boisku, żeby czasem nie spóźnić się na pociąg. Chociaż

ten odchodził dopiero około północy. Wielka radość zapanowała, gdy byliśmy już na dworcu, a gdy znaleźliśmy się w wagonie, to trudno opisać co się działo wewnątrz nas. Zebrała się duża paka gości, którzy nas żegnali—zdejmnowano nas ze wszystkich stron. Pociąg ruszył i wtedy zaczęli nam życzyć ludzie szczęścia, no i wiele, wiele powodzenia, na co oburzony, złożyłem im wzajemne życzenia, żeby popuclili, jak banie magistralne — no, bo przecież jakiemu to kolarzowi przed zawodami życzy się szczęścia? Można życzyć, żeby się wszystkie szprychy polały — to napewno wtedy nie złoego się nie stanie.

No, a teraz zaczęę — jak nam się jechało. Początek podróży był bardzo miły, no bo jak się tylko znaleźliśmy na moście kolejowym, każdy wyciągnął swoją „wałkę” i zaczęliśmy bić rekordy w jedzeniu; nie chcąc się chwalić, ale pierwszy rekord,

notowany w statystyce ZRSS, należał do mnie. Niedługo się nim cieszyłem. Już w pół godziny potem padł nowy rekord, ustanowiony przez tow. Cz., który to tylko na prośby kierownika, tow. Marciniaka, zaprzestał koncertować w jadł i napoju — jako że podobno na noc niedrogo jest cośkolwiek więcej zjeść. Wiele kłopotu było w naszym wagonie po drodze i żeby nas nie było, nie wiem, jakby się skończyła przykra przygoda z młodą pasażerką, jadącą do Rygi w towarzystwie trojga dzieci—przez tę samą stację—gdyby nie dwa kubki czerwonego wina, które przeronnie zaleciłem z lepszym skutkiem, jak najlepszy znachor. Po kilku godzinach nasza pasażerka już wróciła do siebie i dziękowała nam, a odwiedzając się, wydobyła różne przysmarki, do których rzuciła się nasza drużyna mistrzowska i w jedzeniu z tow. Cz. na pierwszym miejscu, którzy demonstrowali rekonwalescentce jak należy dbać o swe wole żołądkowe, aby uniknąć podobnych przejażdżek jaką nasza poszkodowana przeżyła. Przdowali w tem wszystkim towarzysze w-ki no i moja skromna ośóbka.

(d. c. n.)

Zawadzki Jan.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, nekrologi do 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Wydawca: RADA NACZELNA P. P. S.

Redaktor odpowiedzialny: STANISŁAW NIEMYSKI

Oddito w Drukarni Spółki Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik”, Warecka 7.